

Economic Policy Reforms
Going for Growth 2009

Summary in Czech

Reformy hospodářské politiky: Cesta růstu 2009

Shrnutí v češtině

- Krizový management je nyní v programech vlád na předním místě, protože tvůrci politik hledají způsoby, jak hospodářství uzdravit. Současně je stále nutné realizovat strukturální reformy, které dlouhodobě posílí hospodářský růst. Tyto reformy mohou koneckonců krátkodobě stimulovat poptávku, což je v kontextu současné krize také obzvláště důležité.
- *Cesta růstu 2009* zdůrazňuje nejvhodnější strukturální reformy, které přispívají ke zlepšení výkonnosti, hodnotí poslední pokrok v realizaci reforem strukturální politiky a pro každou zemi OECD identifikuje pět priorit politiky, které by mohly dlouhodobě pozvednout hospodářský růst. V několika oblastech požaduje reformy za účelem posílení produktivity práce a zaměstnanosti, včetně reforem vzdělávacích systémů, regulace trhu s výrobky, zemědělských politik, systémů daní a příspěvků, zdravotnické péče a politik trhu práce. Kromě toho obsahuje toto vydání čtyři analytické kapitoly, které se zabývají zdaňováním a hospodářským růstem, reformou regulace trhu s výrobky, investicemi do infrastruktury a působením struktury populace na zaměstnanost a produktivitu.

Cesta růstu v době finanční krize

Páté vydání Cesty růstu uvádí pro každou zemi OECD a Evropskou unii jako celek nový soubor priorit strukturální politiky, které by měly trvale zvýšit HDP na osobu – obvyklé měřítko životní úrovně. Priority politiky označené jako zvyšující produktivitu práce a zaměstnanost, tj. klíčové bezprostřední determinanty HDP na osobu, se v různých zemích liší v závislosti na jejich konkrétních slabých stránkách výkonnosti. Doporučené reformy v oblastech, jakými jsou například trhy výrobků, školství, zemědělství, daně, příspěvky a regulace práce, by zemím pomohly dlouhodobě zvýšit pracovní příležitosti pro občany a hospodářskou prosperitu.

Na rozdíl od předchozích verzí přichází toto vydání Cesty růstu v době, kdy země OECD čelí nejtěžší finanční a hospodářské krizi za dobu své existence. Stále se rozvíjející globální krize a recese nevyhnutelně vyvolaly otázky o míře, do jaké lze důvěřovat trhům, že zajistí dobré výsledky, a zda dřívější reformy přispěly k větší zranitelnosti ekonomik. Současná krize na finančních trzích odhalila velké problémy ve fungování těchto trhů a prokázala chyby minulých regulačních a kontrolních struktur na zajišťování stability trhu. Ukazuje destruktivní sílu konkrétních postupů a nedostatky finančních trhů, které zesílily morální nebezpečí a informační nedostatky. Tyto chyby se postupně přiznávají a země začínají samostatně nebo společně pracovat na identifikaci nejlepších způsobů reformy regulace finančních trhů, která by se týkala jak tohoto konkrétního trhu, tak regulačních nedostatků, které vedly k současné krizi.

Musíme však zdůraznit, že debakl finančních trhů nezpochybňuje v této zprávě otázku prospěšného vlivu doporučených reforem trhů výrobků a práce. Řada reforem provedených v posledních letech v zemích OECD jasně prokázala svou schopnost zvýšit zaměstnanost a produktivitu a jednání podle programu reformy uvedené v této zprávě by výrazně dlouhodobě posílilo hospodářskou výkonnost. Flexibilnější trhy výrobků a práce by navíc pravděpodobně posílily odolnost země, aby překonala budoucí poklesy s menším narušením výkonnosti a zaměstnanosti.

Tato krize má však implikace i na výběr toho, které strukturální politiky prosazovat v dalším období. V době, kdy je celková poptávka výrazně pod výrobní kapacitou, je vhodné se zaměřit na strukturální reformy, které nejpravděpodobněji krátkodobě zvýší celkovou poptávku a dlouhodobě celkovou nabídku. Struktura fiskálních balíčků, které byly v poslední době v několika zemích OECD oznámeny nebo zavedeny, byla nakonec také ovlivněna obavami o jejich dlouhodobý vliv na růst.

Tato zpráva označuje tři široké fiskální/strukturální reformy, které by mohly v současnosti přinést „dvojnásobnou dividendu“: vyšší výdaje na infrastrukturu, vyšší výdaje na aktivní politiku trhu práce, včetně výdajů na povinná školení, a snížení osobních daní z příjmu, zejména u osob s nízkým příjmem. Reformy trhu výrobků, které uvolňují omezení vstupu a posilují konkurenci, navíc mohou v některých případech krátkodobě povzbudit poptávku a dlouhodobě zvýšit produktivitu.

Zvláštní kapitola o dlouhodobém vlivu infrastruktury na HDP na osobu v této zprávě přichází v pravý čas, vezmeme-li v úvahu zaměření řady nedávných fiskálních balíčků na výdaje na infrastrukturu pro posílení ekonomiky. Poukazuje to na to, že investice do infrastruktury mohou mít kladný dopad na celé hospodářství. Aby se však z investic do infrastruktury dosáhlo co nejsilnějšího prorůstového efektu, je důležité pečlivě vybírat projekty na základě analýzy nákladů a výnosů a musí být zavedeny regulační struktury, které zajistí hospodářskou soutěž tam, kde je to možné, a zabrání zneužití síly trhu tam, kde to proveditelné není.

Další zvláštní kapitola o zdaňování a růstu je uzavřena hodnocením napříč různými daněmi vzhledem k jejich vlivu na dlouhodobý růst. Daně z příjmu právnických osob jsou neškodlivější, následovány daněmi z příjmu a nepřímými daněmi, přičemž daně z nemovitostí jsou nejméně škodlivé. Země, které v současné době nepřiměřeně spoléhají na daně odváděné z příjmů právnických a fyzických osob by proto mohly zvýšit HDP na osobu přesunem svého daňového základu směrem ke zboží, službám a majetku. Jedná se o slibnou střednědobou až dlouhodobou strategii, ale je možné, že bude muset být doprovázena podpůrnými opatřeními, aby se zabránilo jakémukoli oslabení přerozdělování prostřednictvím daňového systému.

Není však zcela zřejmé, zda lze toto hodnocení systémem „daně a růst“ využít pro krátkodobé účely poptávky v současné krizi. Snížení daňových sazeb z příjmu právnických osob pravděpodobně nebude mít velký vliv na investiční poptávku, protože podnikové zisky se propadají a zvýšení daní z nemovitostí by oslabilo trh bydlení, který je již i tak v depresi.

Třetí zvláštní kapitola ilustruje, že většina zemí OECD v posledních pěti letech dále výrazně postupovala ve snižování regulačních omezení hospodářské soutěže na trzích výrobků. Tento vítaný vývoj je z dlouhodobého hlediska dobrým znamením pro inovaci a produktivitu a jako prospěšný se může projevit i v současné krizi. Nehledě na tento pokrok předpisy stále v některých sektorech a některých zemích OECD, zejména v těch s nízkými příjmy, které si na svých trzích výrobků zachovávají restriktivní regulační postoj, přehnaně omezují hospodářskou soutěž. Reforma předpisů je pro několik zemí prioritou, aby dlouhodobě zlepšily svou produktivitu s určitými prospěšnými krátkodobými dopady na poptávku.

Poslední zvláštní kapitola poukazuje na to, že se velká část rozdílů mezi zeměmi v celkové míře zaměstnanosti a průměrné úrovni produktivity, a tím i HDP na osobu, zdůvodňuje rozdíly ve struktuře populace, zejména mírou dosaženého vzdělání. Dokazuje, že rozdíly mezi národními souhrnnými údaji a průměry mohou být zavádějící a znovu zdůrazňuje důležitost vzdělávání. Zjištěné rozdíly ve struktuře populace však neovlivňují oblasti relativních silných a slabých stránek zemí, které tvoří v Cestě růstu základ pro výběr priorit politiky.

Svým zaměřením na reformy na podporu dlouhodobého růstu představuje tato zpráva zásadní součást strategické reakce OECD na finanční a hospodářskou krizi. V závěru uvádí, že by se nemělo připustit, aby hospodářská krize, které čelí země OECD, zpomalila strukturální reformy, a příležitosti pro reformy by se měly využívat pro posílení hospodářské dynamiky a životní úrovně. Chyby z předchozích krizí by se za žádných okolností neměly opakovat. Zejména pokusy o snížení nezaměstnanosti snížením nabídky pracovních sil by se projeví stejně ničujícím způsobem jako v minulosti a zanechaly by naše společnosti chudší, přičemž zachování otevřených trhů a zabránění novému protekcionismu je klíčem k posílení prosperity na celém světě.

© OECD 2009

Tento přehled není oficiálním překladem OECD.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD: www.oecd.org/bookshop/

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci: e-mail: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku: www.oecd.org/rights/

